

PILEGRIMSLEDEN

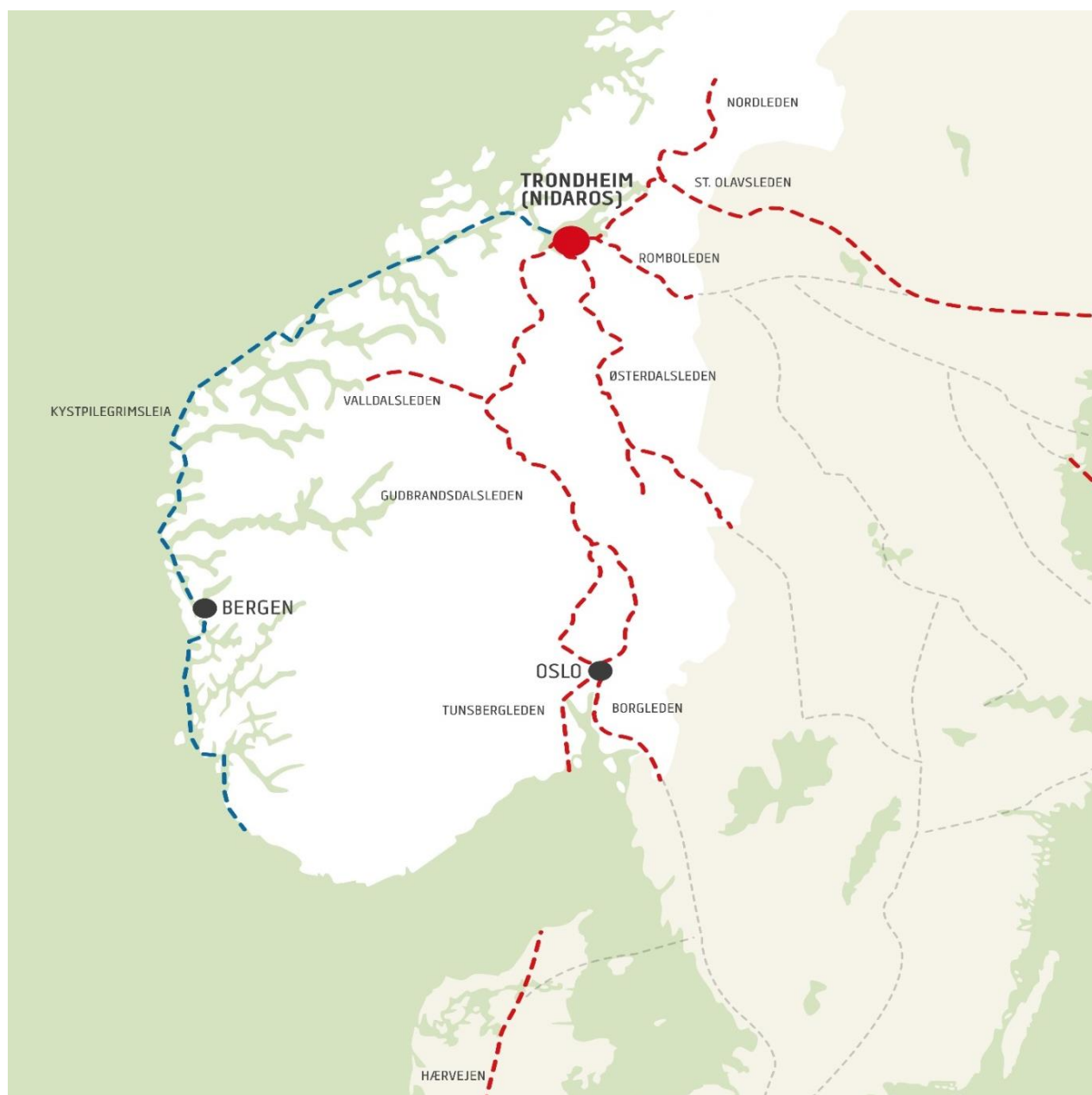
ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

Ringebu stavkirke langs Gudbrandsdalsleden. Foto Mattias Jansson

Statistikk Gudbrandsdalsleden, St.Olavsleden, Kystpilegrimsleia, Borgleden og Østerdalsleden 2023

Pilegrimsleden-St.Olavsvegene til Trondheim

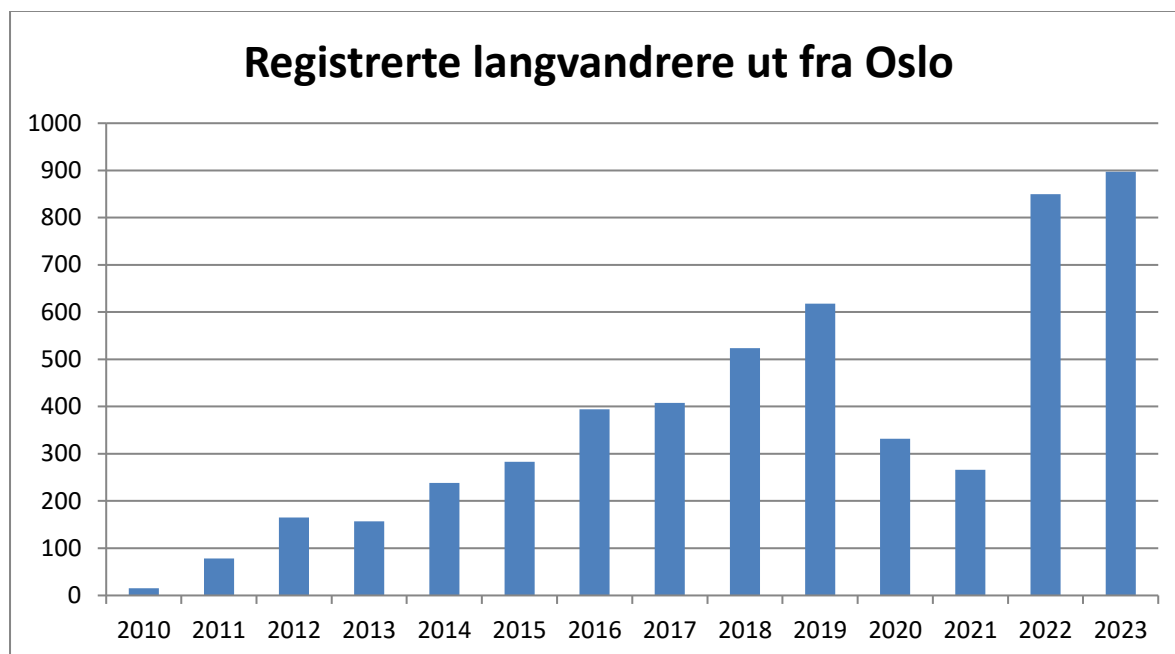
Pilegrimsleden - St.Olavsvegene til Trondheim består av 9 godkjente leder:

Gudbrandsdalsleden, St.Olavsleden, Østerdalsledene, Romboleden, Valdalsleden, Kystpilegrimsleia, Nordleden, Borgleden og Tunsbergleden. Flere av ledene er medlemmer i *Association for the Cultural Route of St Olav Ways (ACSOW)*, som forvalter statusen som Europeisk Kulturrute under Europarådet. Den sammenlagte led-lengden i Norge er over 2500 km med merket pilegrimsled med tilknytting til St.Olav. Det er stor aktivitet på mange av ledene både regionalt og lokalt. Langs flere leder er det også nasjonal og internasjonal ferdsel. Tallmaterialet som denne rapporten bygger på er hentet fra rapporteringer fra de regionale pilegrimssentrene langs Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden samt Kystpilegrimsleia.

Framsidebilde: Ringeby stavkirke langs Gudbrandsdalsleden. Foto Mattias Jansson

1. Antall langvandrere fra Regionalt Pilegrimssenter Oslo.

Regionalt Pilegrimssenter Oslo registrerer de pilegrimer som starter sin vandring fra senteret i Oslo.

Årstall	Antall vandrere	Antall utsendte nasjonaliteter	Utenlandske pilegrimer i %	Tyskspråklige pilegrimer i % av totalen	Antall besøk på sentret
2010	15				
2011	78				
2012	165	20	65 %	32%	
2013	157	19	61 %	30%	
2014	238	12	43 %	24%	1150
2015	283	19	60 %	31%	1300
2016	394	17	65 %	28%	1400
2017	408	25	61 %	30%	1250
2018	524	31	70 %	41%	1550
2019	618	25	77 %	41%	1500
2020	332	15	21 %	15%	800
2021	266	23	45 %	21%	1090
2022	850	35	67 %	33%	1239
2023	897	28	74 %	37%	1703

Foto: Regionalt Pilegrimssenter Oslo

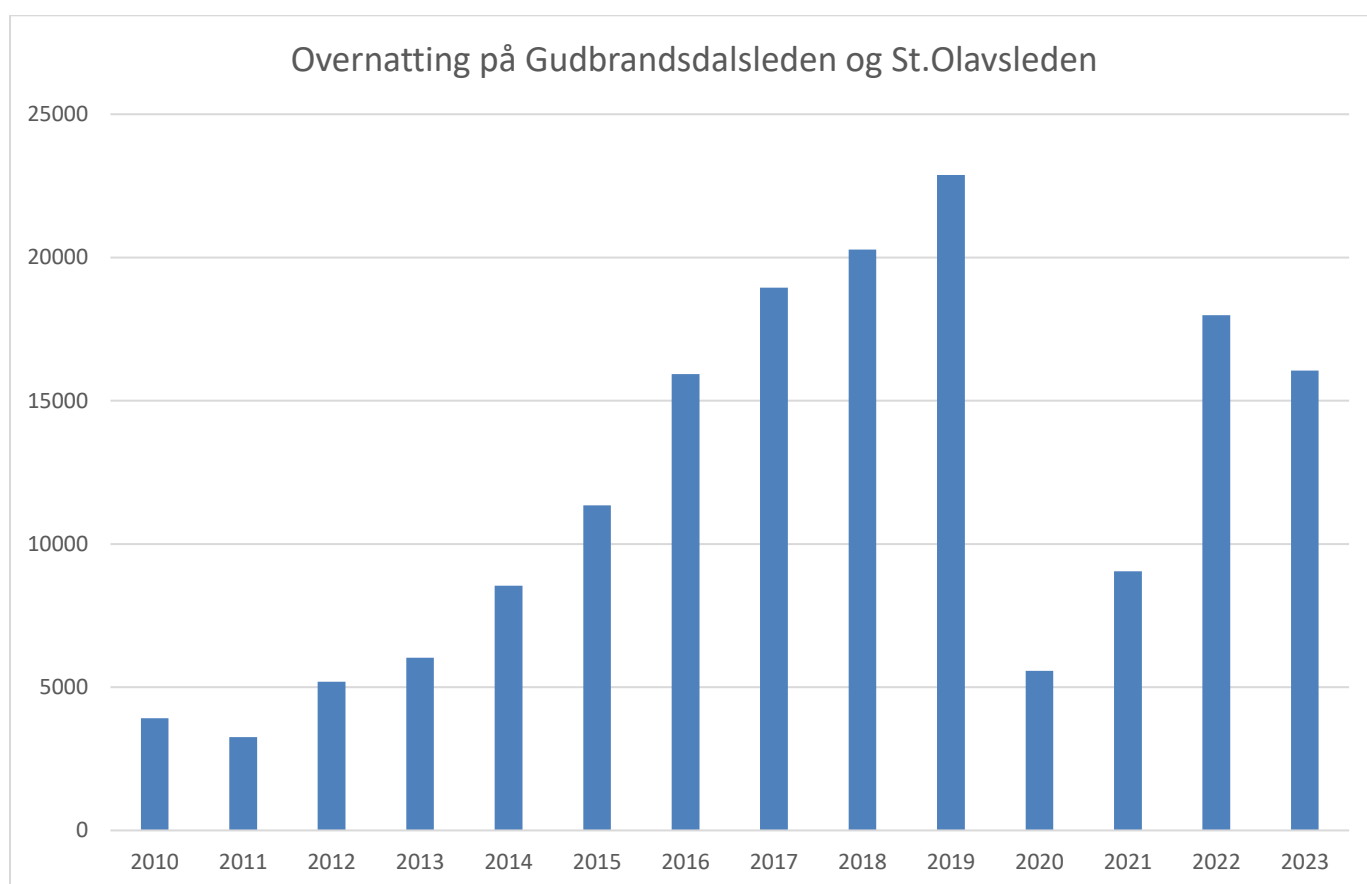
Antall utsendte langvandrere fra Oslo regionale Pilegrimssenter: I 2023 var det 897 utsendte pilegrimer sammenlignet med 850 stk. i 2022. I 2023 motsvarer dette en økning med 5,5 % av foregående år (2022) med utsendte pilegrimer. Av disse er det 74 % som er fra utlandet og 37 % av totalen er tyskspråklige.

Merknad. Dette er *utsendte* vandrende pilegrimer fra Oslo regionale Pilegrimssenter. Det er sannsynlig at en del pilegrimer starter fra Oslo på egen hånd, uten at vi får dem registrert. Det reelle tallet er derfor å anta noe høyere.

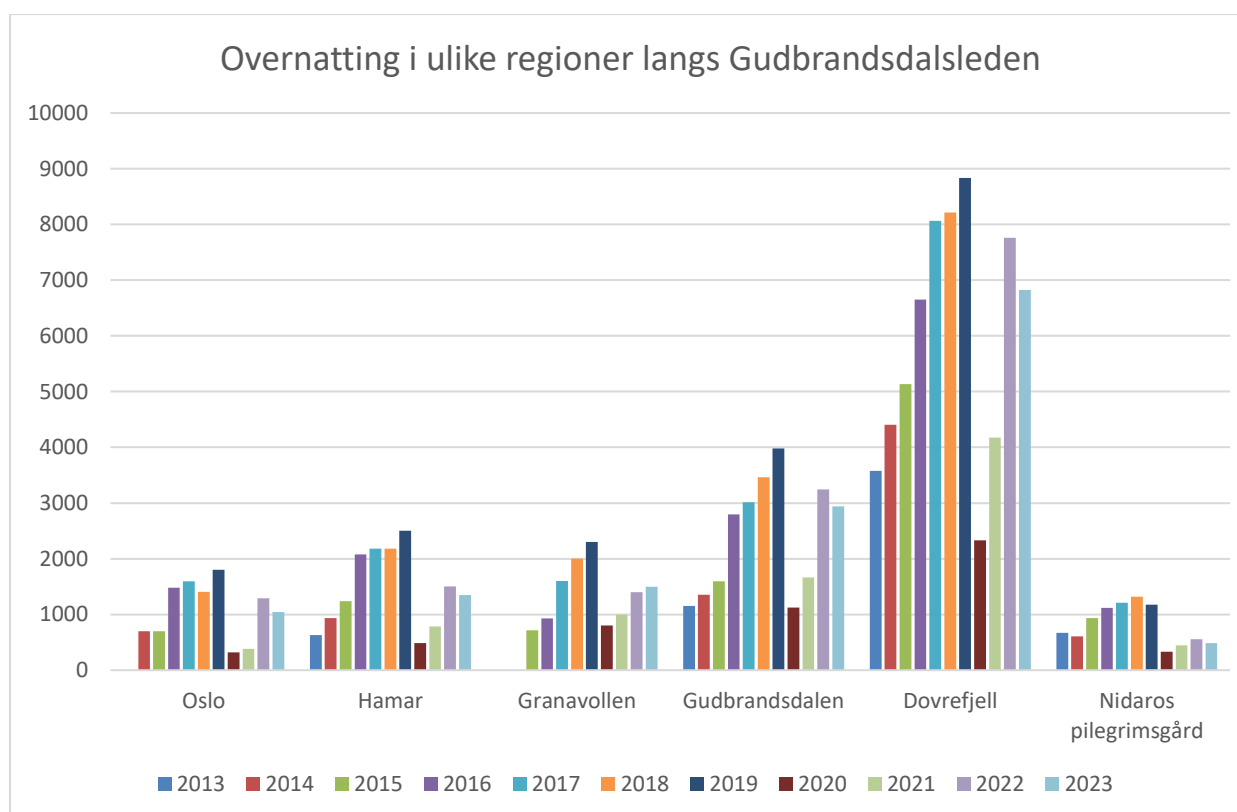
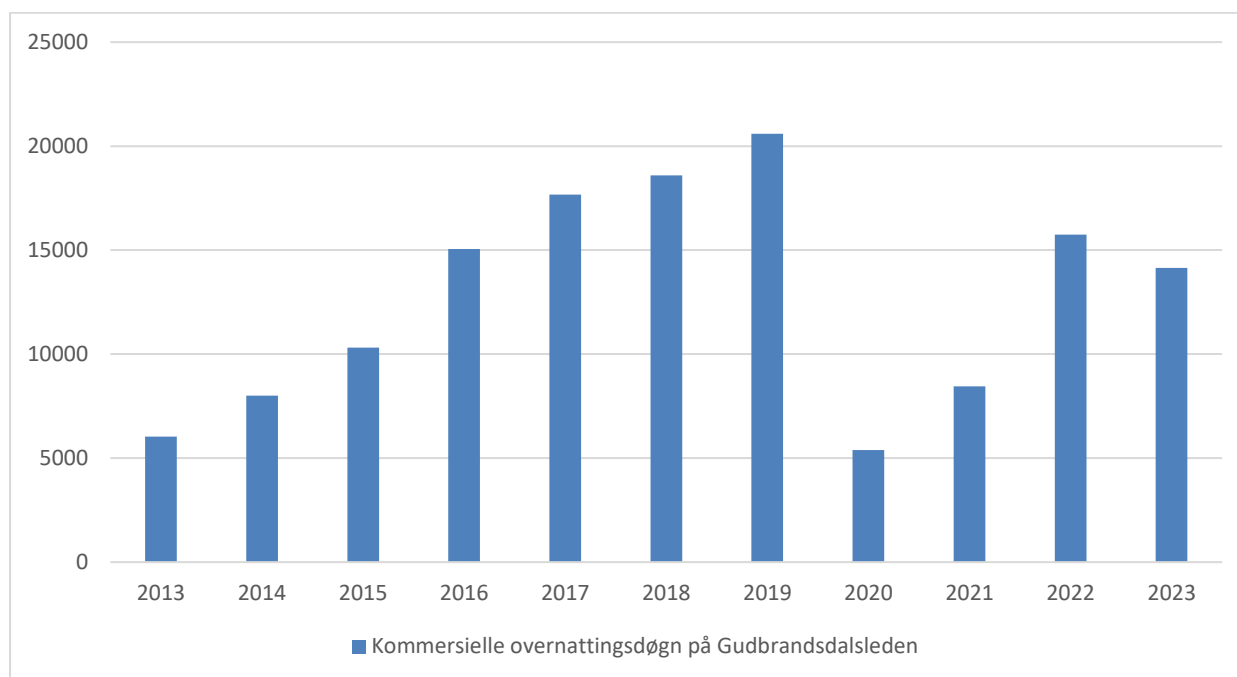
Oslo Pilegrimssenter har sendt ut totalt 28 ulike nasjonaliteter langs Pilegrimsledene i Osloregionen. I tillegg så har de registrert 87 overnattinger langs den nyetablerte Tunsbergleden mellom Larvik til Haslum kirke i Bærum.

2. Overnatting på Gudbrandsdalsleden og St.Olavsleden

Totale registrerte betalte overnattingsdøgn for Gudbrandsdalsleden og for St.Olavsleden i sin helhet er 16 050 pilegrimer i 2023. Sammenlignet med 17 986 overnattinger i 2022 gir dette en minskning på 10,8 % mot foregående år. (Hotell i Trondheim utelatt)

3. Regional overnatting totalt på Gudbrandsdalsleden.

Totalt registrerte betalte overnattingsdøgn for Gudbrandsdalsleden i sin helhet var 14 149 pilegrimer i 2023, mens det var 15 753 stk. i 2022. Dette tilsvarer en minskning i antall overnattinger med ca. 10 % oppimot foregående år 2022. *Merknad. Dovrefjellsregionen er oppdelt på 3 regionale pilegrimssenter, men statistikken er på «Dovrefjell» for å sikre stabil rapportering over tid.*

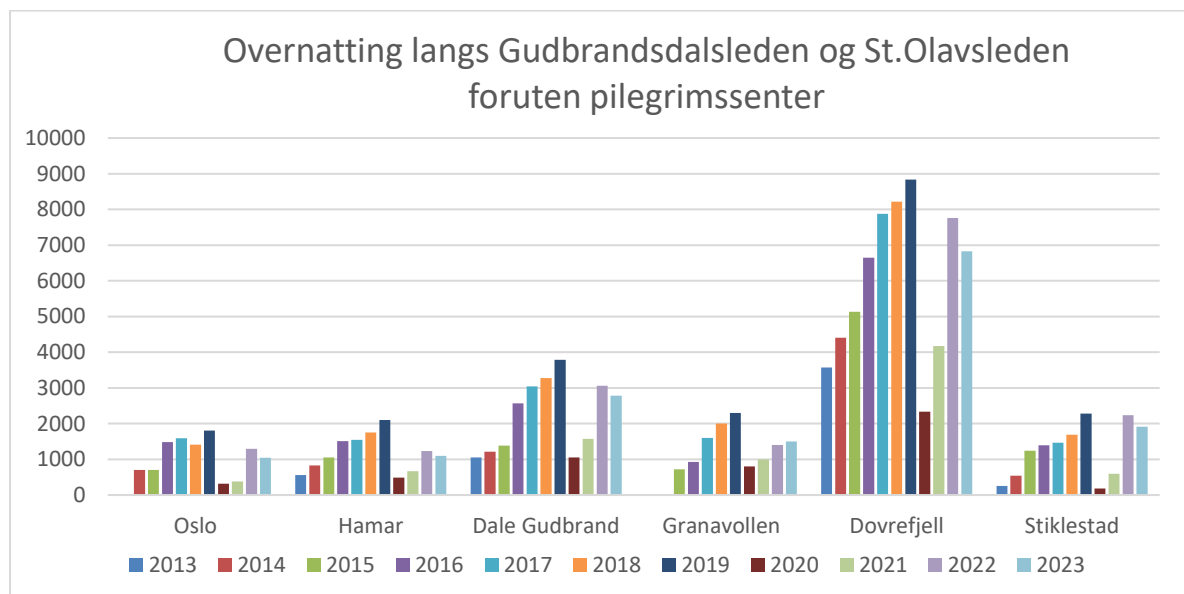
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent 2023 i forhold til 2022
Oslo	700	700	1480	1594	1408	1804	318	384	1292	1044	-19%
Hamar	932	1241	2079	2182	2180	2506	485	785	1504	1350	-10 %
Granavollen		718	928	1603	2002	2300	800*	1000*	1400*	1500*	+7,1 %
Gudbrandsdalen	1353	1595	2798	3013	3462	3981	1125	1666	3243	2941	-9 %
Dovrefjell inn til Trondheim	4406	5132	6651	8065	8214	8836	2331	4174	7759	6825	-12 %
Nidaros pilegrimsgård	607	932	1119	1208	1322	1174	333	444	555	489	-12 %
Totalt	7998	10318	15055	17665	18588	20601	5392	8453	15753	14149	-10 %

**Granavollen estimerer noe om mengden overnattinger.*

Pilegrimsferd på Kystpilegrimsleia med journalister og turoperatører. Foto Mattias Jansson

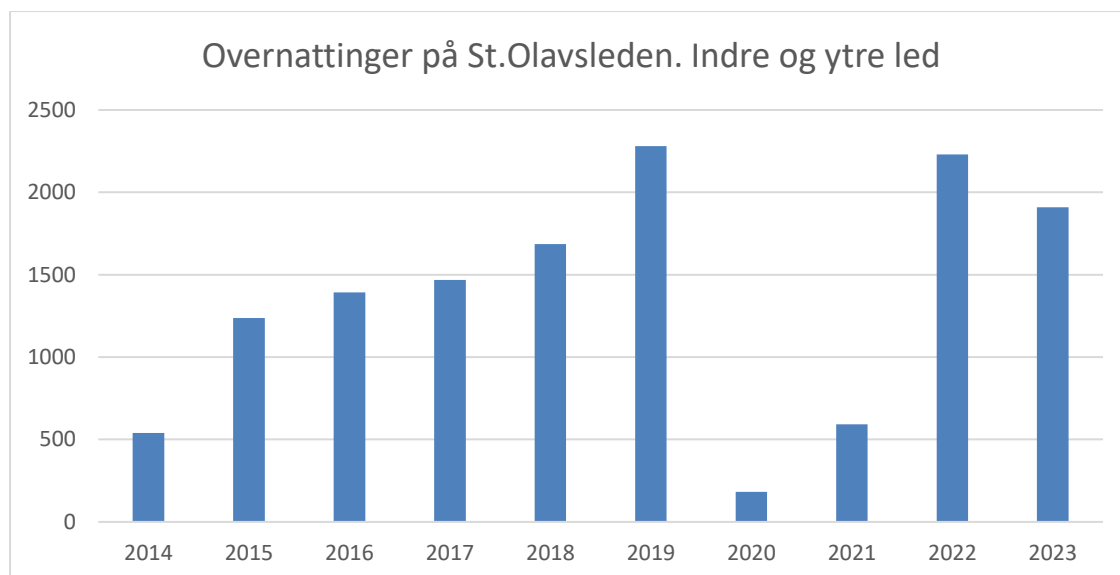
4. Regional overnatting av pilegrimer i respektive region utenom Pilegrimssenter.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Oslo				700	700	1480	1594	1408	1804	318	384	1292	1044
Hamar			559	827	1049	1511	1548	1750	2098	485	664	1233	1101
Gudbrandsdalen	751	917	1053	1214	1380	2567	3040	3274	3790	1057	1574	3058	2786
Granavollen					718	928	1603	2002	2300	800	1000	1400	1500
Dovrefjell	1878	3330	3575	4406	5132	6651	7880	8214	8836	2331	4171	7759	6825
Stiklestad			256	540	1237	1393	1469	1687	2280	183	593	2233	1901
Totalt	2629	4217	5443	7687	10216	14530	17134	18335	21108	5174	8386	16975	15157

Dette utgjør 15 157 eksterne overnattingsdøgn i 2023 sammenlignet med 16 975 stk. i 2022. Dette gjelder på Gudbrandsdalsleden fra Oslo i sør til Gaula i nord, samt fra St.Olavsleden på strekningen svenskegrensa til Trondheim. Tallene inkluderer ikke overnatting i Oslo by, Trondheim eller på de regionale pilegrimssentrene. Overnattingstallene indikerer en minskning på 10,7 % mellom 2022 til 2023 på de to ledene sett i ett.

På de respektive ledene er det mellom 2022 og 2023 en minskning på 10 % på Gudbrandsdalsleden. For St.Olavsleden var det en minskning på 14,9 % mellom 2022 og 2023. En mulig årsak til minskningen på Gudbrandsdalsleden er uværet Hans som stengte ferdsele over en tid. På St.Olavsleden hadde man i 2022 en uvanlig høy ferdsel etter Coronaårene som var tidligere.

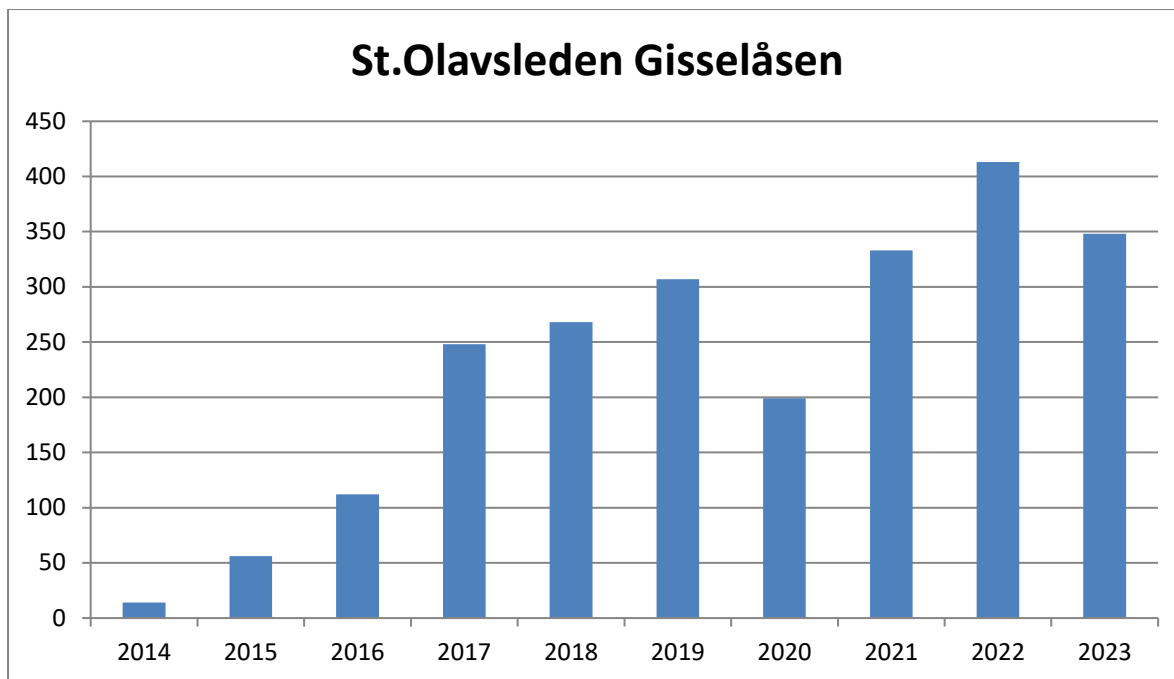
	St. Olavsleden Ytre led	St. Olavsleden Indre led	Totalt
2014		540	540
2015	211	1026	1237
2016	237	1156	1393
2017	286	1183	1469
2018	298	1389	1687
2019	401	1879	2280
2020	38	145	183
2021	91	502	593
2022	255	1978	2233
2023	556	1354	1910

Rapportering fra Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad: Antall overnattende pilegrimer i langs norsk side av St.Olavsleden i 2023 – fordeling mellom nasjonaliteter:

Nasjonalitet	% av overnattinger
Nederland	39%
Sverige	17%
Tyskland	14%
Norge	10%
Belgia	5 %
England	3%
Polen	2%
USA/Canada	2%
Italia	1,5%
Sveits/Østerrike	1,5 %
Ukraina	1%
Tsjekkia/Slovakia	1%
Asia	1%

St.Olavsleden starter i Selånger (nær byen Sundsvall) ved østkysten av Sverige. Siden 2014 har det av en lokal svensk aktør blitt samlet inn statistikk som viser passeringer ved Gisselåsen ca. 8 km vest for Selånger.

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall passeringer	14	56	112	248	268	307	199	333	413	348

I året 2023 har 348 registrerte pilegrimer på St.Olavsleden passert Gisselåsen.

35 av disse brukte sykkel. (10 %) 178 har hatt Trondheim som slutt mål. 131 stk. hadde med telt og 2 hadde hengekøye. 55 % var damer (190 stk.) og 45 % var menn (158 stk.).

Besøkene fordelte seg i 2023 på periodene (Antall passerende)

April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober
1	52	98	117	63	16	1

Siden starten 2014 har 59 nasjonaliteter passert Gisselåsen. I 2023 fordelte de besøkende seg på følgende nasjonaliteter Nederland 95, Tyskland 66, Sverige 65, USA 19, Belgia 19, Storbritannia 13, Sveits 7, Østerrike 6, Norge 4, Spania 4, Frankrike 4, Italia 3, Tsjekkia 3, Canada 3, Uganda 3, Australia 2, Polen 2, Israel 2, Iran 1, Estland 1, Luxemburg 1, Ukraina 1, Sør-Korea 1, Filippinerne 1, Ukjent nasjonalitet 22

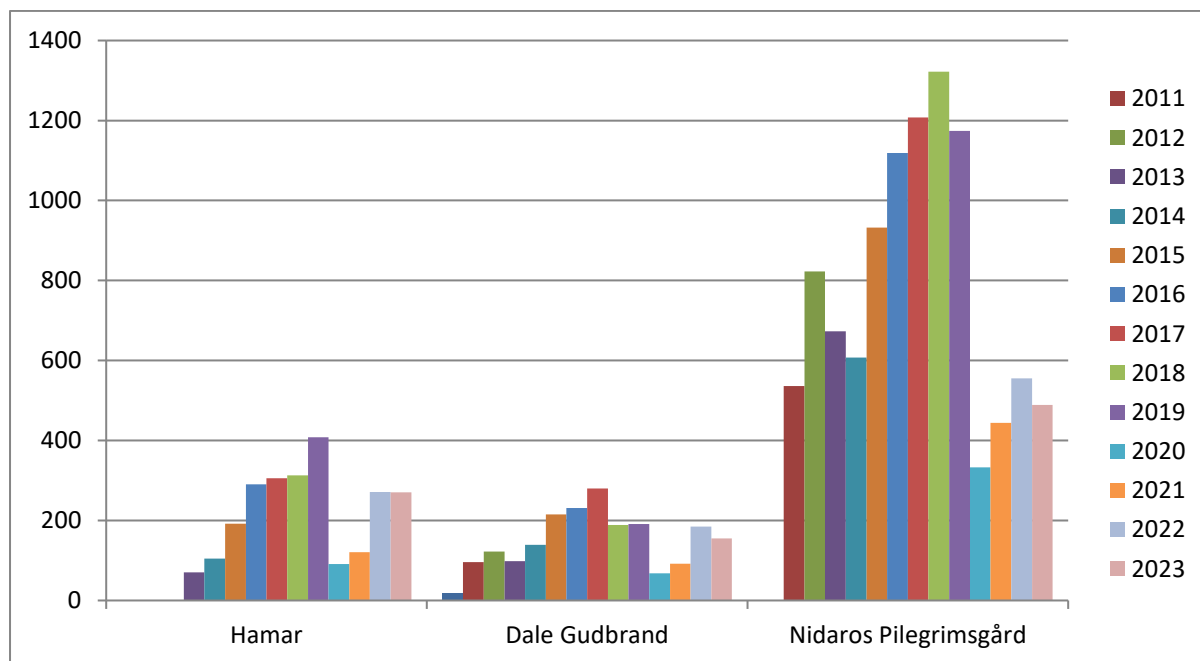
Kilde til disse tallene fra St.Olavsleden ved Gisselåsen er Tommy & Sigrid Nordvall som i snart 10 år har spandert kaffe og et flott vertskap til passerende pilegrimer og notert statistisk data.

Utsikt over den vakre Gudbrandsdalen fra tankeplassen ved Ringebu. Foto Mattias Jansson

5. Overnatting av pilegrimer på de regionale sentrene.

Flere av de regionale pilegrimssentrene tilbyr overnatting for pilegrimer i egne lokaler.

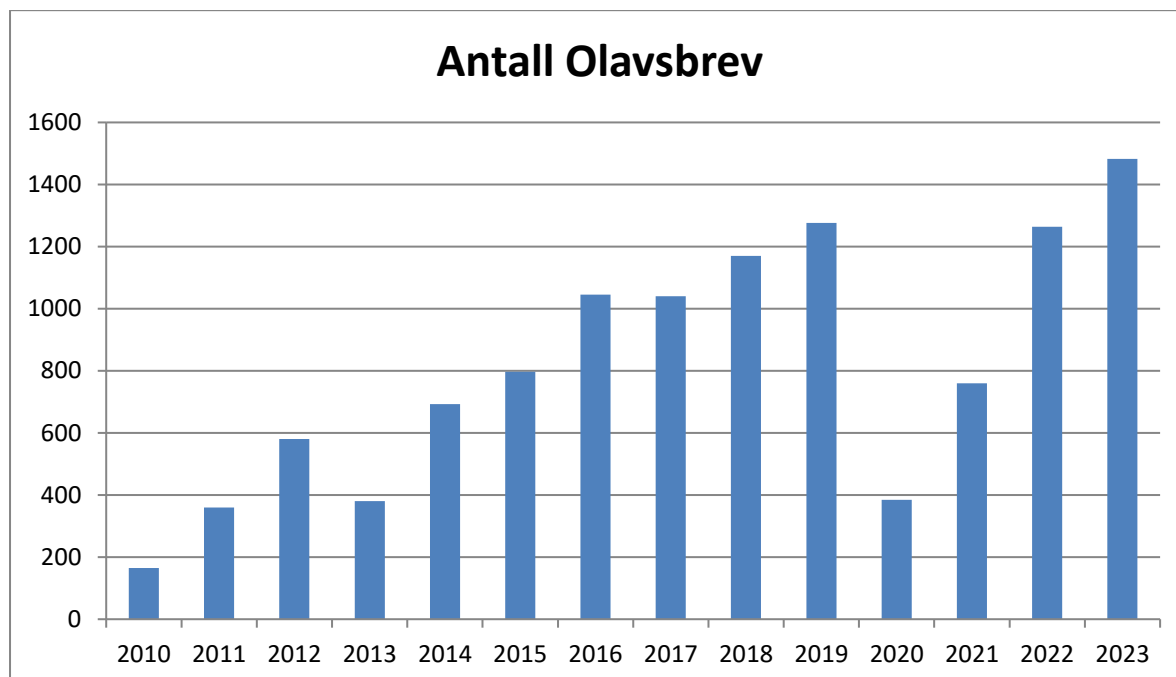

Overnatting på senter	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hamar Pilegrimssenter			70	105	192	290	306	330	408	91	121	271	270
Dale Gudbrands gard	96	122	98	139	215	231	319	189	191	68	92	185	155
Nidaros Pilegrimsgård	536	823	673	607	932	1119	1208	1322	1174	333	444	555	489
Sum	632	945	841	851	1339	1640	1833	1841	1773	498	657	1011	914

For de tre pilegrimssentrene som tilbyr overnatting er det i 2023 registrert 914 overnattinger mot 2022 då det var registrert 1011 overnattinger. Dette er minskning på 9,6 %.

6. Olavsbrev

Olavsbrevet er en utmerkelse for de som vandrer de siste 10 mil på en av de ulike pilegrimsledene inn til Nidaros. Olavsbrevet gis også til de som rir eller sykler de siste 20 milene, eller samler minst 6 stempler fra nøkkelstedene langs Kystpilegrimsleia.

Antall utstedte Olavsbrev økte med 17 % fra 2022 (1264) til 2023 (1483).

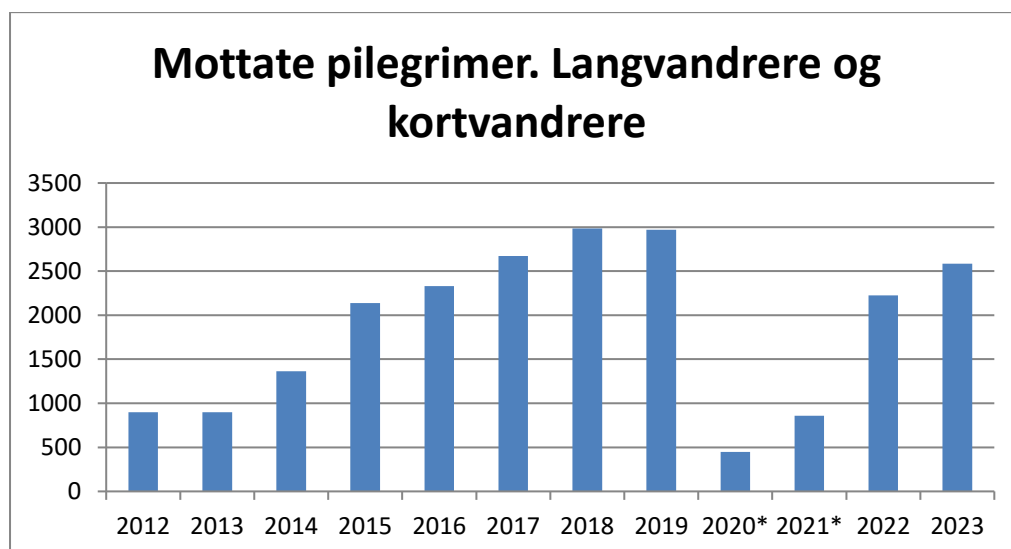
Nidaros pilegrimsgård i Trondheim der Olavsbrevet deles ut. Foto Mattias Jansson

	Antall Olavs brev
2010	165
2011	360
2012	580
2013	380
2014	693
2015	797
2016	1045
2017	1040
2018	1170
2019	1276
2020	384
2021	760
2022	1264
2023	1483

7. Antall mottatte pilegrimer på Nidaros Pilegrimsgård

På Nidaros Pilegrimsgård blir alle ankommende pilegrimer servert kaffe, en prat og om de ønsker kan de bli registrert og få Olavs brev eller pilgrimsdiplom. Ikke alle pilegrimer som kommer til Trondheim og Nidarosdomen oppsøker nødvendigvis Nidaros Pilegrimsgård. Det totale antallet pilegrimer som kommer til Trondheim er sannsynlig derfor noe større enn det som vises i denne tabellen.

*Kun langvandrere

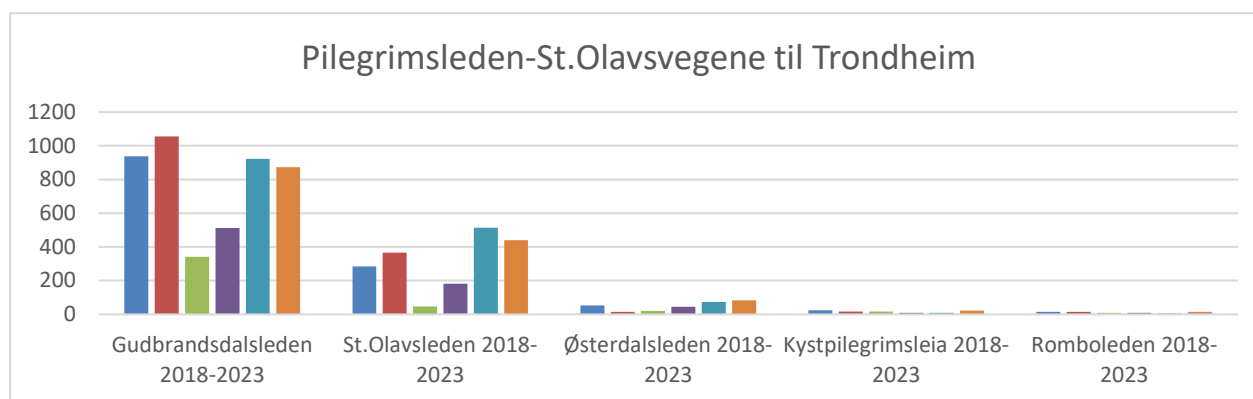
Mottatte pilegrimer. Langvandrere og kortvandrere	
2012	900
2013	900
2014	1365
2015	2139
2016	2329
2017	2674
2018	2983
2019	2971
2019 Derav langvandrere	1465
2020- Kun langvandrere	449
2021 Langvandrere	857
2022 Langvandrere	1563
2022 Kortvandrere	661
2023 Langvandrere	1483
2023 Kortvandrere	1100

*Studiebesøk og samarbeidsmøte med delegasjon fra Sjeckia.
Foto Mattias Jansson*

I 2023 var det 1483 langvandrere som ankom Nidarospilegrimsgård (mer en to dager). Dette kan sammenliknes med 1563 langvandrere i 2022. Dette er en minskning med 5 %.

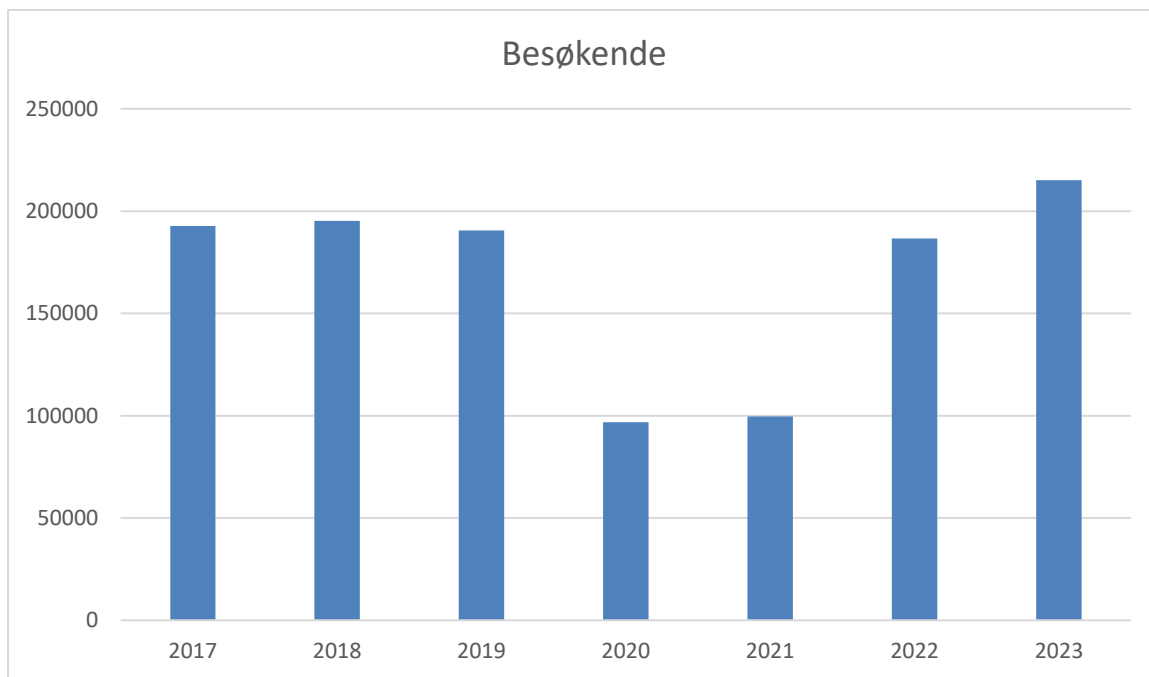
8. Valg av pilegrimsled for langvandrere som ankommer Nidaros Pilegrimsgård i Trondheim (Minst 2 dager)

Langvandrere til Nidaros pilegrimsgård	Antall i 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gudbrandsdalsleden	941	1056	341	513	923	874
St.Olavsleden	285	366	47	181	515	441
Østerdalsleden	53	15	21	45	73	84
Kystpilegrimsleden	24	17	17	10	10	22
Romboleden	15	15	10	9	5	14
Andre leder	8	2	13	99	38	48
Totalt	1 326	1 471	449	857	1563	1483

For mer utfyllende statistikk fra Pilegrimsmottaket på Nidaros Pilegrimsgård frem til 2023, se på https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/images/NPG-statistikkrapport-2023_2024-02-15-093128_ntgc.pdf

Besøkende til Nidaros domkirke

Disse tallene beskriver de som besøker Nidarosdomen med billett. Gudstjenester og konsertarrangementer er ikke tatt med. Som beskrevet så har det vært en generell økning og hele 212 530 besøkende i 2023. Dette motsvarer en økning på hele 15 %. De svake tallene i 2020 og 2021 skyldes ferdselsrestriksjoner med Coronapandemien.

9. Kystpilegrimsleia

Kystpilegrimsleia er en sjøbasert pilegrimsled med innslag av vandring til-, og rundt de 26 nøkkelstedene som er langs leia. Siden Kystpilegrimsleia ble godkjent i 2017 har det blitt god aktivitet langs denne pilegrimsleden. Langs Kystpilegrimsleia er det mye besøk og kulturarrangement fra før, der kystpilegrim nå er en del av denne tematikken. Mange av nøkkelstedene har hatt mye virksomhet også før etableringen av Kystpilegrimsleia men sannsynlig vil arbeidet med Kystpilegrimsleia bidra til økning i tallene hos nøkkelstedene. De tallene som det vises til er både kystpilegrimer og i største grad også andre besøkere.

Nøkkelstedet Avaldsnes langs Kystpilegrimsleia med kulturformidling. Foto Mattias Jansson

I Avaldsnesområdet (Avaldsnes, Utstein, Stavanger, Hå og Egersund) ble det arrangert pilegrimsvandring med 390 deltakere i 2023, pilegrimsgudstjenester med 706 deltakere samt mange pilegrimsrelaterte aktiviteter med 1546 deltakere. I tillegg hadde Pilegrimssenter Avaldsnes besøk av 970 personer på senteret fra 6 ulike land utover øvrige verden. De vanligste nasjonalitetene var fra Norge, Tyskland, Storbritannia og USA. I denne regionen ble det registrert 1038 overnattinger av pilegrimer i 2023 mot 1022 i 2022.

På nøkkelstedene var det stor aktivitet.

Besøk til nøkkelstedene

	2021	2022	2023	2024	2025	Ev. merknad
Besøk til Utstein av pilegrimer	856	680	464			Til Utstein Pilegrimsgard
Besøk til Utstein av alle (inkl. pilegrimer)	17191	23481	25036 11568			Besøk Solgte billetter
Besøk til Hå av pilegrimer	480	1360	1693			Stille rom og gjestebok
Olavskirken	4271	8755	9316			Avaldsnes, solgte billetter

Eksempel på disse arrangementene er pilegrimsvandring, tematiske foredrag, innen- og utendørs gudstjenester samt ulike tema samlinger.

I Seljeområdet var det stor aktivitet på de ulike nøkkelstedene under året. På Kinn kyrkje var det 3 300 besøkende mot 3 000 i 2022, hvilket er noen flere. Ved Selja Kloster var det 5066 besøkende og på Kvernsteinsparken var det 2497 besøkende. På Gulatinget var det 16 990 besøkende som kan sammenlignes med 13 522 i 2022 hvilket er en god økning. I Selje var det 3446 besøkende til Selje prestegård og regionalt Pilegrimssenter, samt 3219 besøkende til Innbyggertorget, derav 102 respektive 51 pilegrimer. I regionen ble det arrangert et 20-tall ulike aktiviteter relatert til Kystpilegrimsleia eller regional historie med mange tusen deltakere deriblant på Kinnaspelet og Seljumannamessen. Andre eksempel på aktiviteter var temasamlinger, kulturaktiviteter, barn- og ungdomsaktiviteter samt åpen kirke med innen- og utendørs gudstjenester. Det ble også arrangert flere pilegrimsvandring med ulike temaer. Det er registrert 126 overnattende pilegrimer på 11 overnattingsteder.

I området til **Smøla Pilegrimssenter** var det stor aktivitet under året. På nøkkelstedet Borgund hadde man 5574 besøkende mot 2999 besøkende i 2022 hvilket er en god økning. Disse fordeles på 4612 på museet og 962 i kirka. På nøkkelstedet Veøya hadde man 523 besøkende mot 1144 i 2022. På nøkkelstedet Kværnes med stavkirken hadde man 11 273 besøkende fordelt på 1343 til museet og 9930 i stavkirken. Dette kan sammenliknes med 2022 da det var 5985 besøkende. Den store økningen skyldes over 5000 nye besøkere fra Hurtigruta. På Nøkkelsted Herøy gikk man fra 1106 besøkere i 2022 til hele 1606 besøkere i 2023.

På kulturstedet Gurisenteret på Smøla hadde man 4000 besøkende i 2023 mot ca. 5600 besøkende i 2022 og 1 500 året før det. Nøkkelsted Hitra med Dolm hadde 2936 besøk og nøkkelsted Frøya med Sula hadde 455 besøkere i 2023.

Innsamling av tall fra overnattende pilegrimer på 8 overnattingsteder nesten tredoblede seg fra 2022 til 2023 hvilket er positivt til tross for at man er i en startfase med relativt små tall. Man arbeider videre med å sikre gode målemetoder sammen med vertskapene rundt i regionen. I tillegg arrangerte man 47 pilegrims- eller kulturaktiviteter med til sammen 9 781 deltakere.

10. Tråkkematte langs Gudbrandsdalsleden i Skaun

Tråkkematten teller passeringer over et bestemt sted langs leden.

I 2014 var det 1652 passeringer på 134 dager. Dette gir ca. 12,3 passeringer per dag.

I 2015 var det 1346 passeringer på 112 dager. Dette gir ca. 12 passeringer per dag.

I 2016 var det 1854 passeringer på 153 dager. Dette gir ca. 12,3 passeringer per dag.

I 2017 var det 1471 passeringer på 110 dager. Dette gir ca. 13,3 passeringer per dag.

I 2018 var det 1864 passeringer på 113 dager. Dette gir ca. 16,5 passeringer per dag.

I 2019 var det 1809 passeringer på 139 dager. Dette gir ca. 13 passeringer per dag.

I 2020 var det 1033 passeringer på 137 dager. Dette gir ca. 7,5 passeringer per dag.

I 2021 var det 1669 passeringer på 122 dager. Dette gir ca. 13,6 passeringer per dag.

I 2022 var det 1645 passeringer på 95 dager. Dette gir ca. 17 passeringer per dag.

I 2023 var det 1746 passeringer på 152 dager. Dette gir ca. 11,4 passeringer per dag.

(Den store økningen i 2022 skyldes både større aktivitet samt noe færre måledager)

12. Borgleden og Pilegrimssenter i Sarpsborg

Det er en god utvikling av både vandrende pilegrimer samt annet kulturarbeid med pilegrimstema langs Borgeleden. Mengden overnattende pilegrimer øker og det er bra besøk av Pilegrimer i kirkene langs Borgleden.

Søndre Enningdalen kirke hadde 27 pilegrimer innom.

Idd kirke hadde 79 pilegrimer innom.

Immanuelskirke hadde 93 pilegrimer innom.

Berg kirke hadde 25 pilegrimer innom.

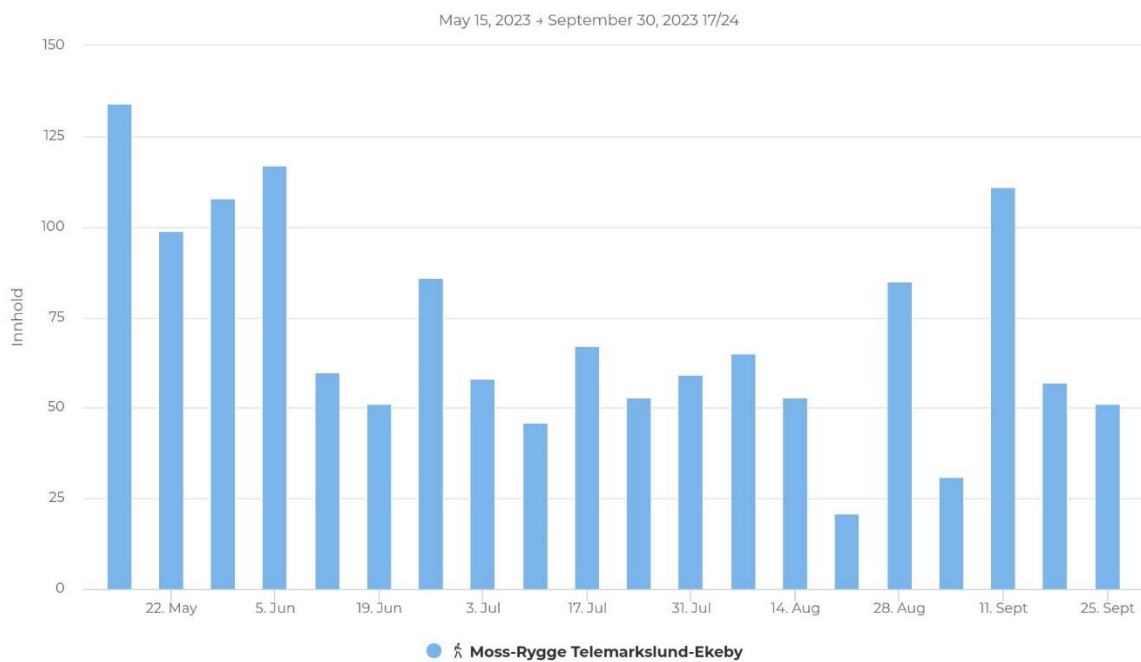
Ingedal kirke hadde 14 pilegrimer innom.

Pilegrimssentret hadde 57 besøkere og det var hele 174 deltakere med på 3 ulike pilegrimsarrangementer.

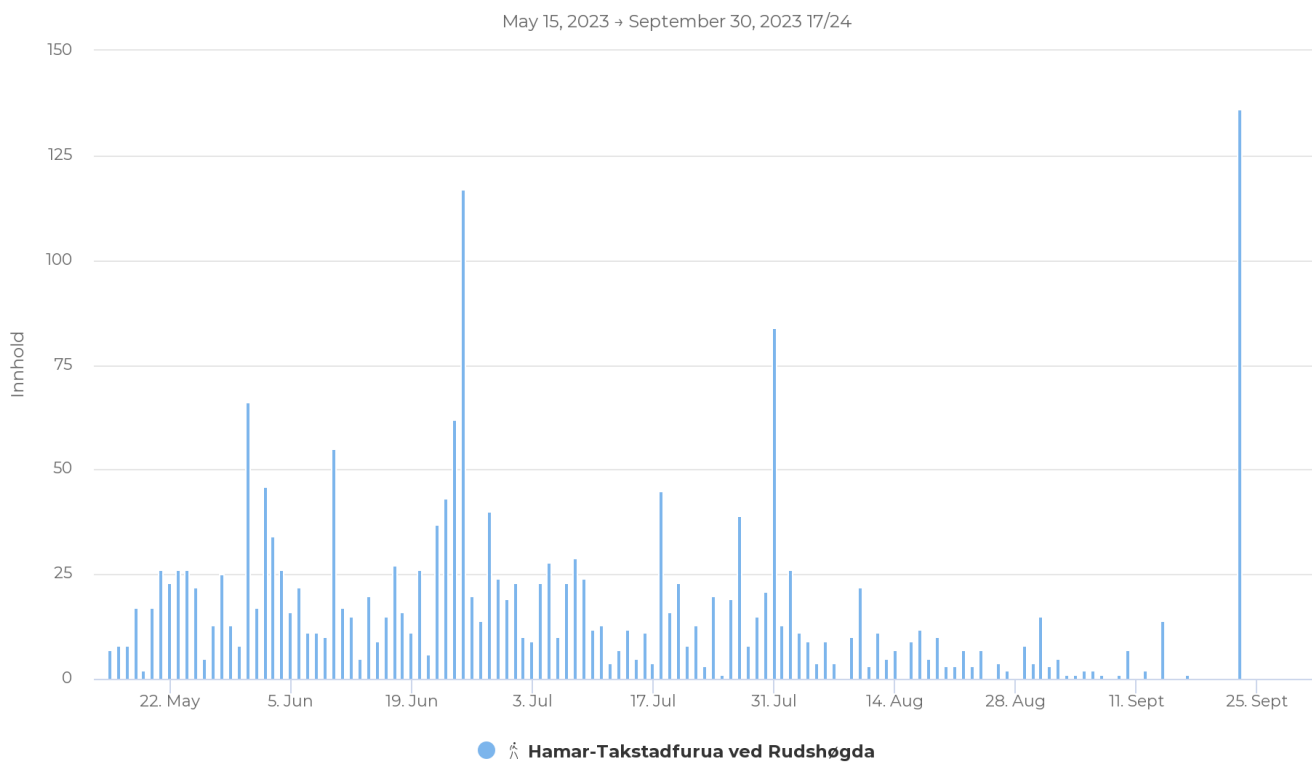
13. Eco counter tellere på Pilegrimsleden.

Nasjonalt Pilegrimssenter har plassert ut elektroniske tellere som registrerer ferdsel på Pilegrimsleden. Disse tellerne registrerer den totale bruken av Pilegrimsleden, også av andre vandrere. Tellerne registrerer passeringer mellom kl. 06-23 på dagen. Det innebærer både vandrende pilegrimer samt andre vandere. Disse tallene presenterer da den samlede bruken, samt pilegrimsledens potensial som kulturell vandrings led for friluftsliv og rekreasjon. I denne rapporten er registreringene mellom 15. mai til og med 30. september tatt med.

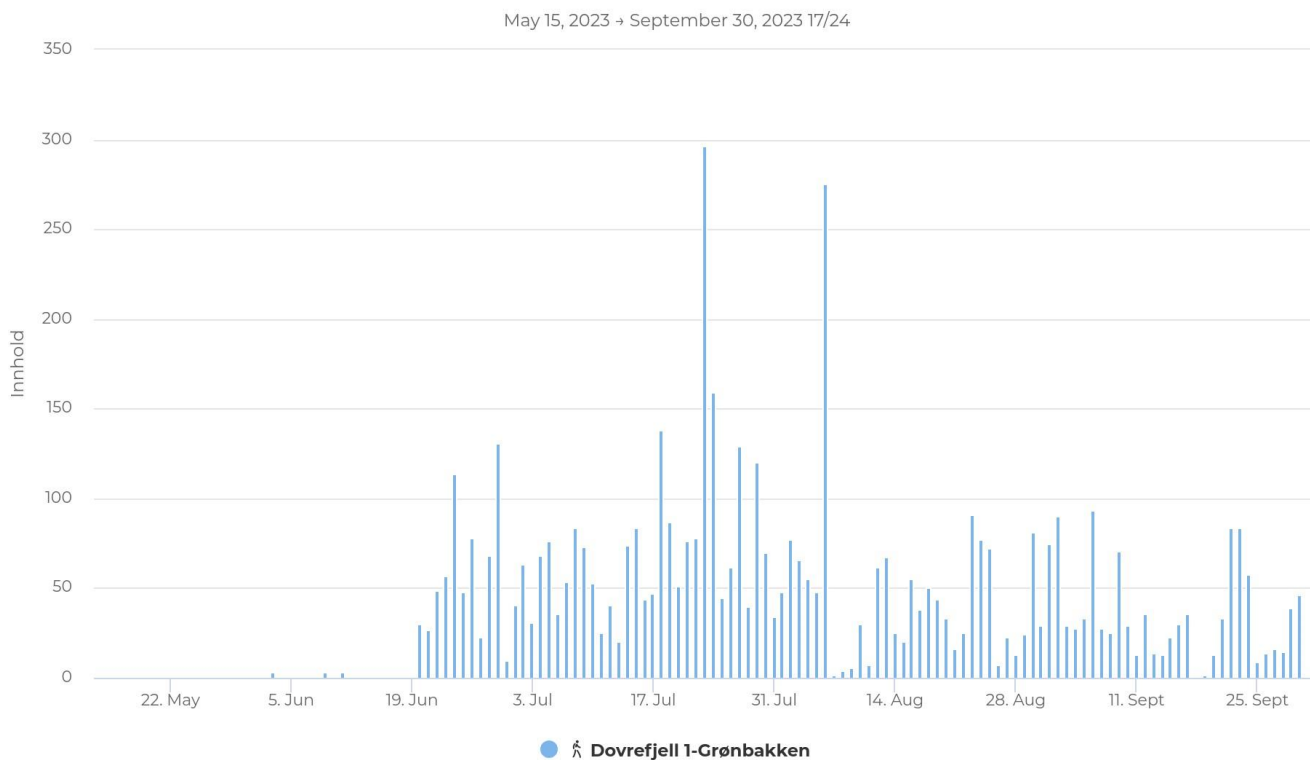
Teller 1. Borgleden. Rygge-Telemarkslund. I 2023 var det 1412 passeringer. Derav 60 % mot Nidaros. I 2022 var det 823 passeringer derav 50 % mot Nidaros.

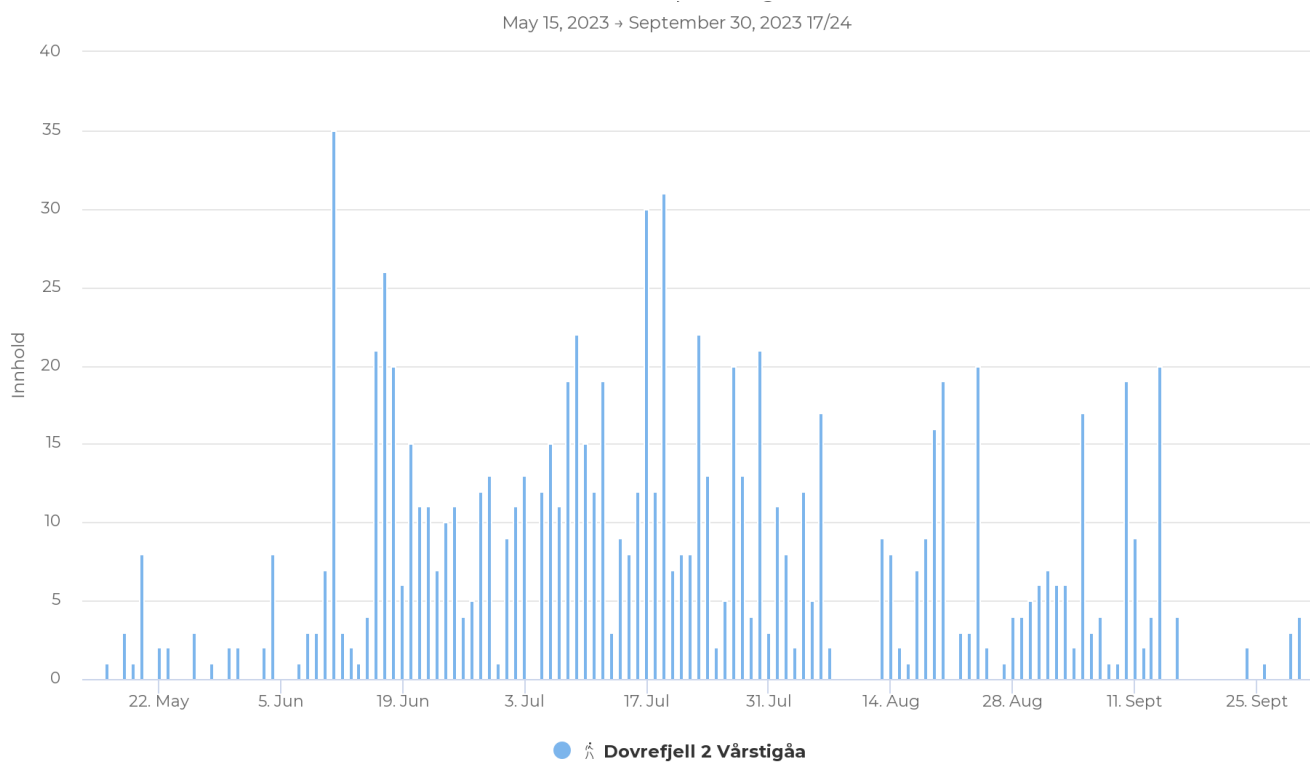
Teller 5. Gudbrandsdalsleden. Hamar-Tokstadfurua. I 2023 var det 2067 passeringer derav 67 % mot Nidaros. I 2022 var 2077 passeringer derav 67 % mot Nidaros.

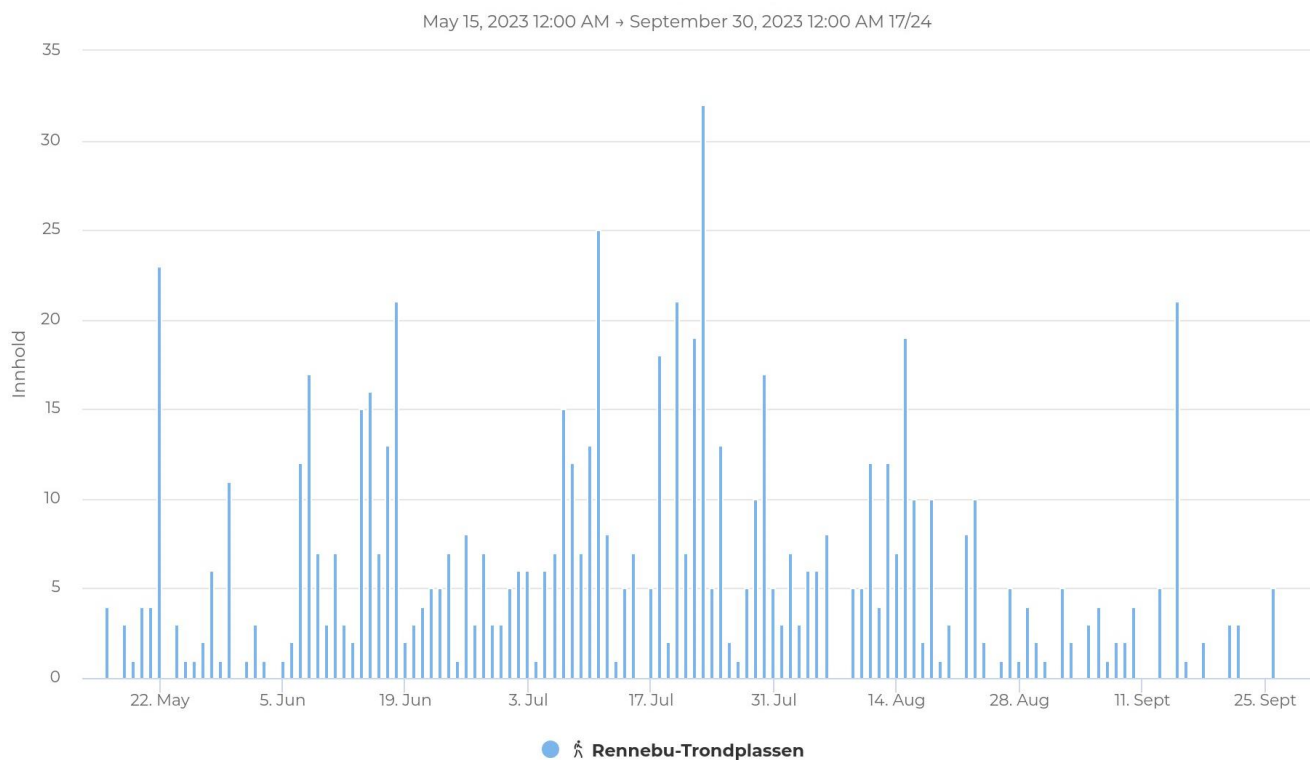
Teller 7. Gudbrandsdalsleden. Hjerkin-Grønbakken. Det var 5498 passeringer i 2023. 49 % av disse var mot Nidaros og 51 % mot Oslo.

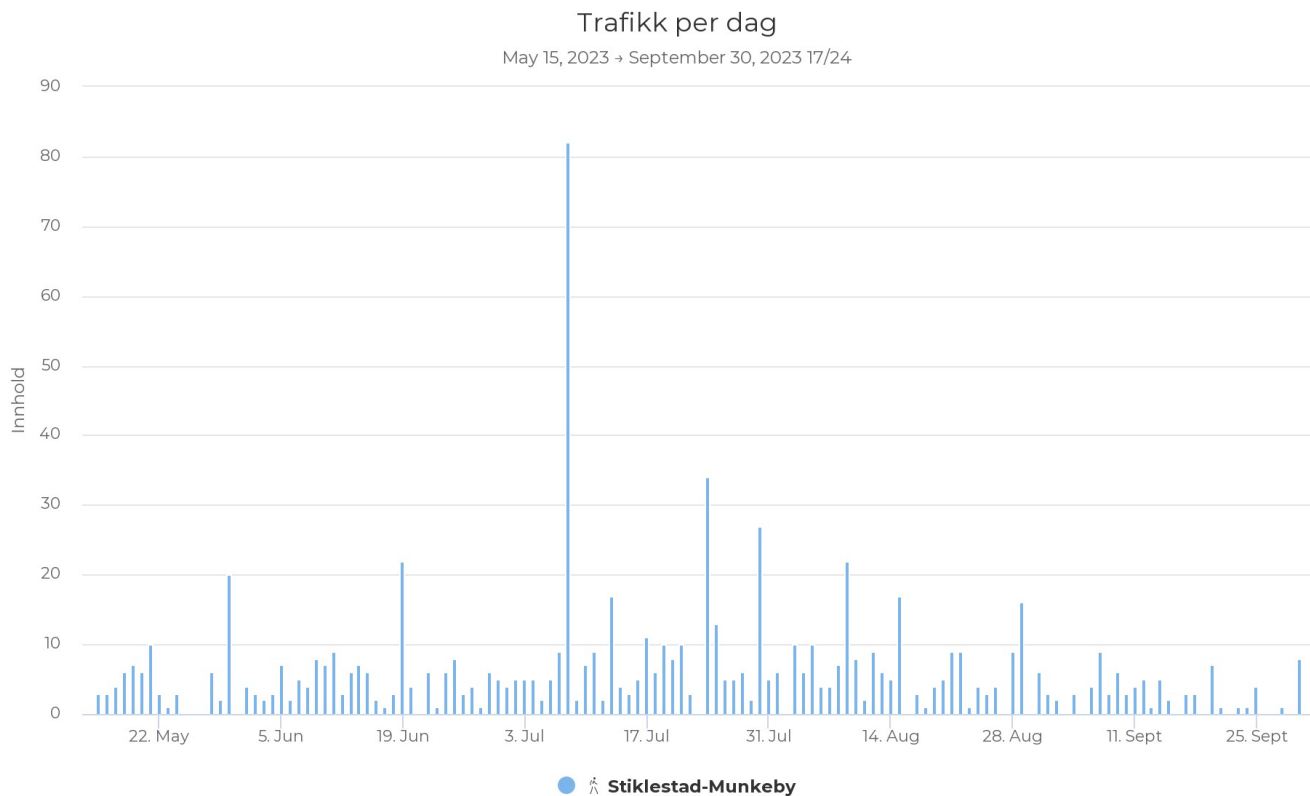
Teller 8. Gudbrandsdalsleden. Dovrefjell- Vårstigåa. I 2023 var det 947 passeringer derav 76 % mot Nidaros. I 2022 var det 1 360 passeringer derav 75 % mot Nidaros.

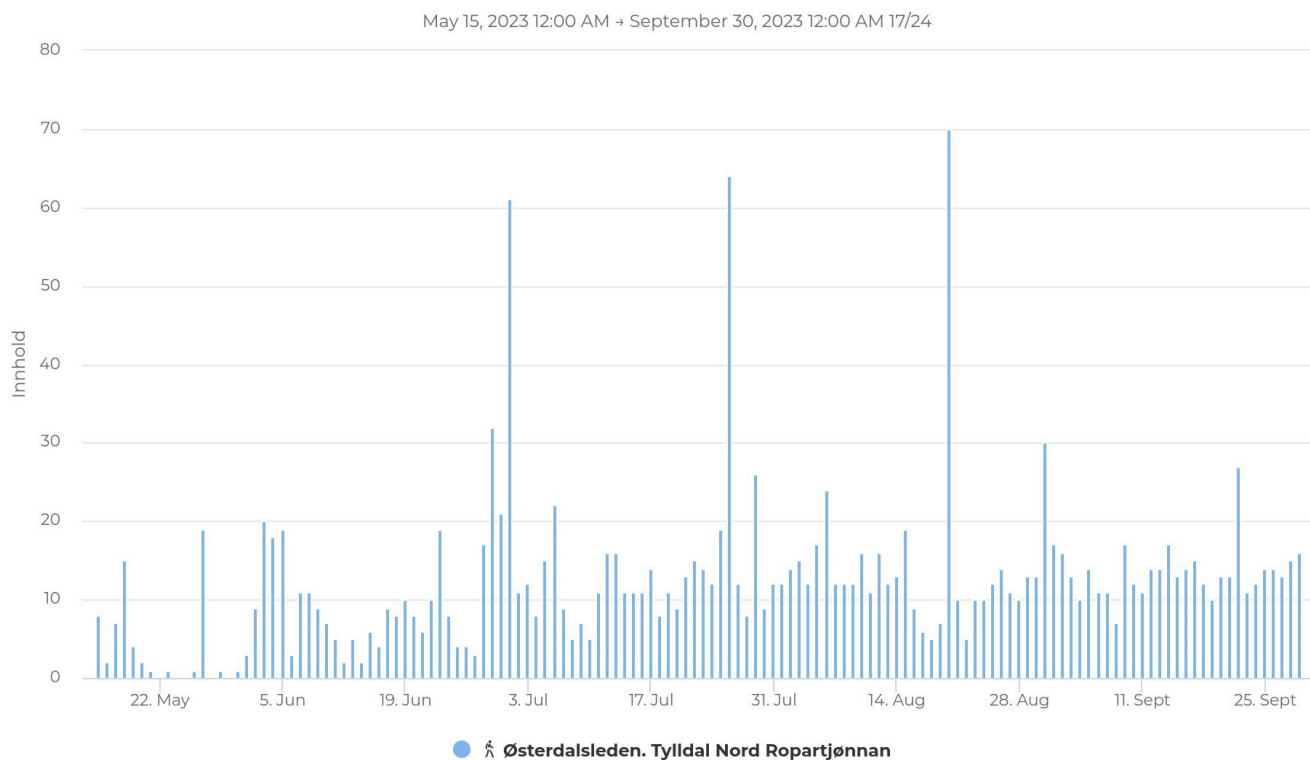
Teller 9. Gudbrandsdalsleden. Rennebu-Trondplassen I 2023 var det 752 passeringer derav 83 % mot Nidaros.

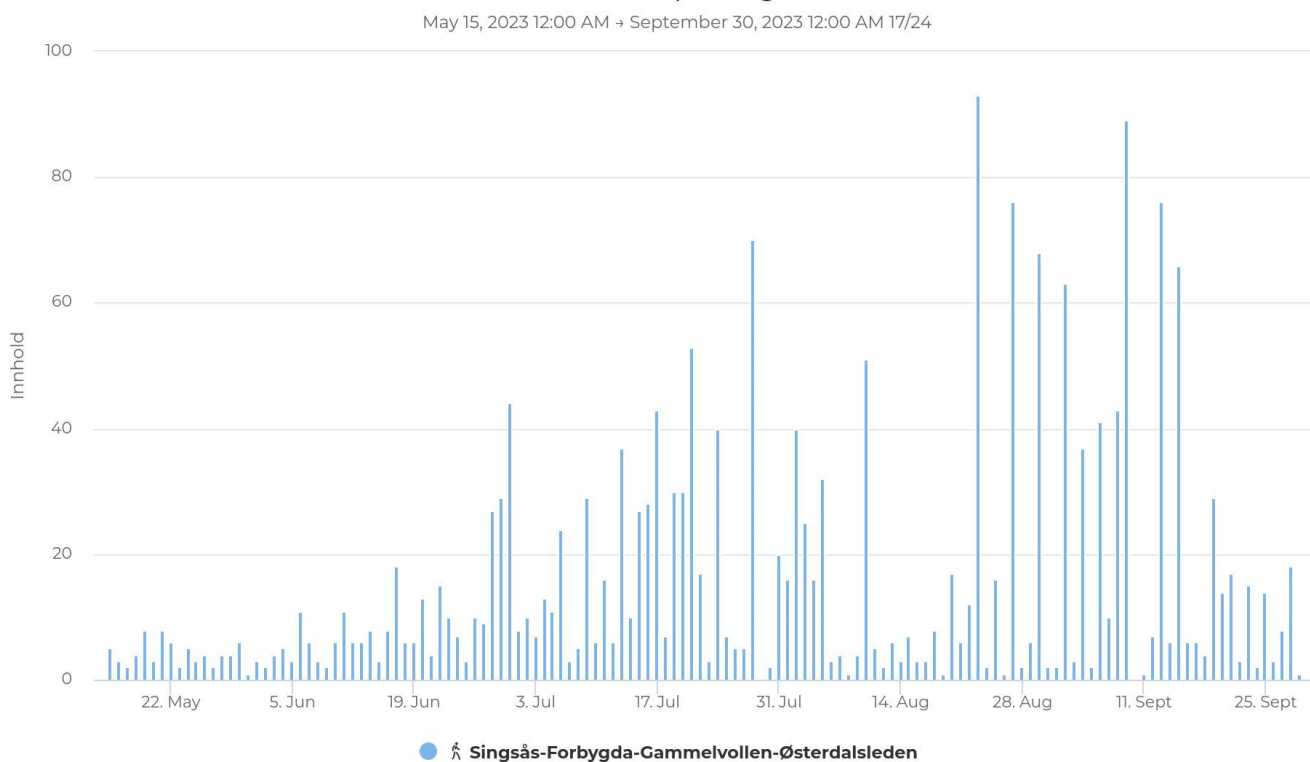
Teller 12. St.Olavsleden. Stiklestad-Munkeby. I 2023 var det 802 passeringer derav 80 % mot Nidaros. I 2022 var det 720 passeringer (30 mai til 30 september), derav 72 % mot Nidaros.

Teller 3 Østerdalsleden. Tyllidal. I 2023 var det 1680 passeringer derav 13 % mot Nidaros.

Teller 4 Østerdalsleden. Singsås. I 2023 var det 2047 passeringer derav 88 % mot Nidaros.

13. Andre aktiviteter.

Det foregår mye pilegrimsrelatert virksomhet i Norge og denne statestikkrapporten er ikke uttømmende. Ulike aktører i landet har mange flotte arrangementer og vandringer på de ulike ledene. De regionale pilegrimssentrene arrangerer eller medvirker på festivaler, pilegrimsgudstjenester, foredrag og arrangementer med basis i de 4 pilarene for pilegrimssatsingen; kirke, miljø, kultur og næring. Det arrangeres mange dagsvandring med konfirmanter, lag og foreninger, likeså pilegrimskafe. Det har de senere årene også blitt mer populært att vandre med telt og disse pilegrimene er vanskeligere å fange opp i statistikken.

De regionale pilegrimssentrene i Sarpsborg, Oslo, Granavollen, Hamar, Dale Gudbrands gård, Dovrefjell, Trondheim, Stiklestad, Avaldsnes, Bergen, Selje og Smøla har utarbeidet egne årsrapporter der aktiviteter på en god måte er presentert.

Rapporten er sammenstilt av Mattias Jansson, Nasjonalt Pilegrimssenter 2023

Tallene i rapporten bygger på årsrapportene fra de regionale pilegrimssentrene, og gir et godt bilde på utviklingstrekkene og aktiviteten langs de mest brukte pilegrimsledene. Det er fortsatt aktiviteter og tiltak som ikke fanges opp av dagens kartlegginger, og vi jobber med å forbedre rutinene knyttet til registrering og statistikk.

Nasjonalt Pilegrimssenter

Bispegata 11. 7012 Trondheim
post@pilegrimsleden.no

+47 73 89 08 00

PILEGRIMSLEDEN

ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM